

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2005

Vyhlásené: 22.07.2005

Časová verzia predpisu účinná od: 20.07.2015

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

327

ZÁKON

z 23. júna 2005

o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.

Národná rada Slovenskej republiky sa uzniesla na tomto zákone:

Čl. I

§ 1

Účel zákona

Účelom tohto zákona je vytvoriť systém poskytovania právnej pomoci a zabezpečiť jej poskytovanie v rozsahu ustanovenom týmto zákonom fyzickým osobám, ktoré v dôsledku svojej materiálnej núdze nemôžu využívať právne služby na riadne uplatnenie a ochranu svojich práv, v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu podľa osobitného predpisu¹⁾, oznamovateľom kriminality alebo inej protispoločenskej činnosti^{1aaa)} (ďalej len "protispoločenská činnosť") alebo osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu,^{1aab)} a prispieť k predchádzaniu vzniku právnych sporov.

§ 2

Predmet úpravy

Tento zákon ustanovuje podmienky poskytovania právnej pomoci, postup fyzických osôb a príslušných orgánov v konaní o nároku na priznanie právnej pomoci a inštitucionálne zabezpečenie poskytovania právnej pomoci.

§ 3

Pôsobnosť zákona

(1) Tento zákon sa vzťahuje na poskytovanie právnej pomoci

- a) v občianskoprávnych veciach, obchodnoprávnych veciach, pracovnoprávnych veciach, rodinnoprávnych veciach, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (ďalej len „vnútroštátne spory“),
- b) v cezhraničných sporoch v občianskoprávnych veciach, obchodnoprávnych veciach, pracovnoprávnych veciach a v rodinnoprávnych veciach,
- c) v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu a v týchto veciach aj v

konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky,

- d) oznamovateľovi protispoločenskej činnosti v konaniach súvisiacich s podaním oznámenia okrem trestného konania a konania o správnom delikte a
- e) osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu^{1a)} v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie predbežného opatrenia.

(2) Za podmienok ustanovených týmto zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám; v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu. V azylových veciach sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje fyzickým osobám, ktorým vzniklo právo na poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci podľa § 24a. V konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu sa právna pomoc poskytuje fyzickým osobám za podmienok ustanovených v § 24c.

(3) Za podmienok uvedených v medzinárodnej zmluve, ktorou je Slovenská republika viazaná a ktorá bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe vzájomnosti vyhlásenej Ministerstvom spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) podľa osobitného predpisu^{1a)} sa na účely konania na súde Slovenskej republiky poskytuje právna pomoc podľa tohto zákona aj občanovi zmluvnej strany medzinárodnej zmluvy alebo osobe, ktorá má na území zmluvnej strany obvyklý pobyt, alebo osobe, ak predmet konania na súde Slovenskej republiky priamo súvisí s predchádzajúcim obvyklým pobytom osoby na území Slovenskej republiky.

(4) Týmto zákonom nie je dotknuté poskytovanie právnych služieb podľa osobitného predpisu.^{1aa)}

§ 4 **Vymedzenie pojmov**

(1) Na účely tohto zákona je

- a) právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie^{1ab)} spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených,
- b) cezhraničným sporom
 1. spor, v ktorom strana sporu žiadajúca o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona má obvyklý pobyt v Slovenskej republike, a súd, ktorý vo veci koná (ďalej len „príslušný súd“), má sídlo v inom členskom štáte Európskej únie ako v Slovenskej republike, alebo ide o rozhodnutie, ktoré sa má vykonať v inom členskom štáte Európskej únie,
 2. spor, v ktorom strana sporu žiadajúca o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte Európskej únie ako v Slovenskej republike a príslušný súd je v Slovenskej republike, alebo ide o rozhodnutie, ktoré sa má vykonať v Slovenskej republike,
- c) azylovou vecou konanie, v ktorom fyzická osoba žiadajúca o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona je
 1. žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky,^{1b)}
 2. azylant,^{1c)}
 3. cudzinec, ktorému sa poskytla doplnková ochrana,^{1d)}

4. cudzinec v konaní o odovzdaní do iného štátu,^{1da)}
- d) konaním o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu konanie podľa osobitného predpisu,¹⁾
- e) členským štátom členský štát Európskej únie okrem Dánska,
- f) oprávnenou osobou fyzická osoba, ktorej bol po preukázaní splnenia podmienok podľa tohto zákona priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci právoplatným rozhodnutím Centra právnej pomoci,
- g) zahraničnou oprávnenou osobou fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky ustanovené týmto zákonom na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore a tento nárok jej bol priznaný právoplatným rozhodnutím Centra právnej pomoci,
- h) tuzemskou oprávnenou osobou fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a žiada o poskytnutie právnej pomoci v inom členskom štáte, v ktorom príslušný súd koná o cezhraničnom spore,
- i) materiálnou núdzou stav, keď fyzická osoba je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi,^{1c)} alebo stav, keď príjem fyzickej osoby nepresahuje 1,6-násobok sumy životného minima²⁾ a táto fyzická osoba si využívanie právnych služieb nemôže zabezpečiť svojím majetkom.

(2) Do príjmu fyzickej osoby, ktorá žiada o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „žiadateľ“), sa započítavajú príjmy obdobne ako pri výpočte príjmu fyzickej osoby na účely určenia súm životného minima;^{2a)} to neplatí, ak sú spoločne posudzované fyzické osoby účastníkmi sporu v súdnom konaní s protichodným postavením.

§ 5

Centrum právnej pomoci

(1) Zriaďuje sa Centrum právnej pomoci (ďalej len „centrum“) ako štátna rozpočtová organizácia,³⁾ ktorá poskytuje právnu pomoc podľa tohto zákona svojimi zamestnancami, určenými advokátmi a mediátormi.

(2) Centrum je zapojené finančnými vzťahmi na štátny rozpočet prostredníctvom rozpočtovej kapitoly ministerstva, ktoré vykonáva funkciu jeho zriaďovateľa.

(3) Podrobnosti o organizácii centra upravuje štatút, ktorý schvaľuje ministerstvo.

(4) Sídлом centra je Bratislava.

(5) Centrum riadi a za jeho činnosť zodpovedá riaditeľ, ktorého na funkčné obdobie troch rokov vymenúva a odvoláva minister spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „minister“).

(6) Centrum vypracúva a na svojom webovom sídle zverejňuje

- a) k 28. februáru každého kalendárneho roka výročnú správu centra za predchádzajúci kalendárny rok; výročná správa obsahuje najmä vyhodnotenie dostupnosti právnej pomoci, zhodnotenie kvality poskytovanej právnej pomoci, údaje o počte žiadateľov, informácie o úspešnosti konania a informácie o hospodárení centra,
- b) každé dva roky k 30. júnu koncepciu činnosti centra na obdobie nasledujúcich dvoch rokov; koncepcia je východiskovým programovým dokumentom centra a minister ju predkladá na schválenie vláde Slovenskej republiky.

(7) Centrum zabezpečuje primeranú a rovnomernú dostupnosť svojich služieb na celom území Slovenskej republiky spravidla prostredníctvom kancelárií centra.

§ 5a**Rada Centra právnej pomoci**

(1) Rada Centra právnej pomoci (ďalej len „rada“) je orgán, ktorý sa v rozsahu ustanovenom týmto zákonom podieľa na činnosti centra.

(2) Rada má šesť členov, ktorých vymenúva a odvoláva minister. Členmi rady sú zástupca Slovenskej advokátskej komory, zástupca Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, zástupca verejného ochrancu práv, zástupca Slovenského národného strediska pre ľudské práva a dvaja zástupcovia ministerstva. Na účel vymenovania zástupcov navrhne predseda Slovenskej advokátskej komory, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, verejný ochranca práv a výkonný riaditeľ Slovenského národného strediska pre ľudské práva ministromi vždy po troch kandidátoch na člena rady.

(3) Rada na návrh riaditeľa prerokúva a prijíma stanoviská

- a) k výročnej správe centra predloženej riaditeľom,
- b) ku koncepcii činnosti centra predloženej riaditeľom a
- c) k úhrade peňažných prostriedkov na účely podľa § 5b ods. 6.

(4) Rada zasadá najmenej dvakrát ročne. Rokovanie rady zvoláva a vedie riaditeľ centra. Podrobnosti o organizácii a činnosti rady upravuje štatút centra.

§ 5b

(1) O forme poskytnutia právnej pomoci rozhoduje centrum, prihliada pritom na okolnosti prípadu a účelnú ochranu práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby.

(2) Oprávnenú osobu alebo zahraničnú oprávnenú osobu v príslušnom konaní pred súdom zastupuje advokát, ktorého určí centrum zo zoznamu podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ak tento zákon neustanovuje inak. Proti rozhodnutiu podľa prvej vety sa advokát nemôže odvolať; ustanovenia osobitného predpisu^{1aa)} tým nie sú dotknuté.

(3) Ak vec preukázateľne neznesie odklad alebo ak pre osobitné pomery na strane oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby je zastupovanie centrom najvhodnejšou formou poskytnutia právnej pomoci, oprávnenú osobu alebo zahraničnú oprávnenú osobu môže v príslušnom konaní pred súdom zastupovať centrum; to neplatí, ak ide o vec, v ktorej sa vyžaduje zastúpenie advokátom.^{4a)}

(4) Ak je to účelné a z okolností prípadu je zrejmé, že k vyriešeniu právneho sporu, ktorého účastníkom je oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba, by mohlo dôjsť mediáciou, centrum navrhne oprávnenej osobe alebo zahraničnej oprávnenej osobe mediáciu a so súhlasom oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby a mediátora určí mediátora; ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu vhodné, určí centrum mediátora až po získaní súhlasu druhej strany sporu.^{4b)} Proti rozhodnutiu podľa prvej vety sa mediátor nemôže odvolať.

(5) Centrum zabezpečuje poskytnutie právnej pomoci najmä formou právneho poradenstva vo veciach, v ktorých nebol podaný návrh na začatie konania pred súdom a predbežné poskytnutie právnej pomoci podľa § 11. Ak je zrejmé, že riešenie právnej otázky je neoddeliteľné od riešenia sociálneho alebo psychologického problému, centrum poskytne žiadateľovi základné informácie o inštitúciách, ktoré poskytujú potrebné poradenstvo. Pri poskytovaní právnej pomoci centrum spolupracuje najmä s orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

(6) Ak ide o vec hodnú osobitnej ochrany a potreby zabezpečenia prístupu k spravodlivosti, môže riaditeľ po predchádzajúcom stanovisku rady rozhodnúť o úhrade peňažných prostriedkov na účely poskytnutia právnej pomoci osobám, ktoré nespĺňajú podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona z prostriedkov centra.

§ 5c

Právna pomoc podľa tohto zákona zahŕňa aj

- a) ustanovenie tlmočníka, ak je to potrebné,
- b) zabezpečenie prekladu dokladov vyžadovaných súdom alebo príslušným orgánom, ktoré sú nevyhnutné na rozhodnutie vo veci,
- c) náhradu nevyhnutných cestovných nákladov zahraničnej oprávnenej osoby, ktoré vznikli v súvislosti s jej cestou z miesta bydliska alebo obvyklého pobytu v členskom štáte do sídla príslušného súdu, ak je jej prítomnosť pred príslušným súdom z dôvodov zabezpečenia rovnosti účastníkov konania alebo vzhľadom na zložitosť prípadu podľa rozhodnutia príslušného súdu nevyhnutná.

§ 5d

(1) Zamestnanci centra sa môžu zúčastňovať úkonov právnej pomoci vykonávaných centrom určenými advokátmi a mediátormi, ak o to oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba výslovne požiadala; zamestnanec centra sa považuje za osobu prizvanú mediátorom podľa osobitného zákona.^{4b)} Zamestnanec však nie je oprávnený zasahovať do poskytovania právnej pomoci advokátom alebo do výkonu mediácie.

(2) Ak existujú dôvodné pochybnosti o kvalite právnej pomoci alebo o poskytovaní právnej pomoci v záujme ochrany práv oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby, centrum môže na žiadosť oprávnenej osoby alebo zahraničnej oprávnenej osoby rozhodnúť o zmene v osobe advokáta alebo mediátora; centrum rozhodne o zmene vždy, ak oprávnená osoba alebo zahraničná oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo mediátora alebo ich vzťah k protistrane. Pri zmene v osobe advokáta alebo mediátora rozhodne súčasne aj o odmene za právne zastúpenie podľa § 12 ods. 4 alebo o odmene mediátora podľa § 11a ods. 3; v odôvodnených prípadoch centrum odmenu vôbec neprizná. Proti rozhodnutiu o zmene v osobe advokáta alebo mediátora sa advokát alebo mediátor môže odvolať iba v časti týkajúcej sa odmeny.

Vnútroštátne spory

§ 6

Podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti

(1) Fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti, ak

- a) jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom²⁾ a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom,
- b) nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a
- c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy³⁾ okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

(2) Podmienky na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej účasti podľa odseku 1 písm. a) a b) musí fyzická osoba spĺňať počas celého trvania poskytovania právnej pomoci.

§ 6a**Podmienky na poskytnutie právnej pomoci s finančnou účasťou**

(1) Ak príjem fyzickej osoby presahuje 1,4-násobok sumy životného minima ustanoveného osobitným predpisom²⁾ a súčasne nepresahuje 1,6-násobok uvedenej sumy a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom, má právo na poskytnutie právnej pomoci určeným advokátom alebo centrom pri splnení podmienky finančnej účasti vo výške 20 % trov právneho zastúpenia podľa osobitného predpisu;^{5a)} splnenie podmienok podľa § 6 ods. 1 písm. b) a c) tým nie je dotknuté. Ustanovenie § 6 ods. 2 sa použije primerane.

(2) Za podmienok podľa odseku 1 sa oprávnená osoba podieľa aj na úhrade odmeny mediátora, ktorá by mu patrila podľa osobitného predpisu;^{5b)} ak by sa uzavrela dohoda, ktorá je výsledkom mediácie.

(3) Výšku finančnej účasti oprávnenej osoby pre konanie na súde v prvom alebo vyššom stupni podľa odseku 1 a výšku finančnej účasti oprávnenej osoby podľa odseku 2 určuje centrum rozhodnutím vydaným bezodkladne po tom, čo nastane dôvod na poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona; súčasťou rozhodnutia môže byť aj splátkový kalendár. Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

(4) Oprávnená osoba uhradza výšku finančnej účasti na účet advokáta, mediátora alebo centra, a to podľa formy poskytovanej právnej pomoci. Povinnosť úhrady finančnej účasti oprávnenej osoby zaniká splnením, a to aj pre prípad zmeny v osobe advokáta alebo mediátora podľa § 5d ods. 2.

§ 6b

(1) Ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci, môže centrum v prípadoch podľa § 6a ods. 1 poskytnúť právnu pomoc aj bez úhrady finančnej účasti.

(2) Ak príjmy prevyšujú zákonom určenú hranicu materiálnej núdze, centrum môže poskytnúť právnu pomoc s finančnou účasťou oprávnenej osoby, ak je to primerané okolnostiam žiadanej právnej pomoci.

§ 7**Posudzovanie materiálnej núdze**

(1) Za príjem podľa tohto zákona sa považujú príjmy fyzických osôb podľa osobitného predpisu⁶⁾ po odpočítaní

- a) poistného na verejné zdravotné poistenie,
- b) poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie, poistného na invalidné poistenie a poistného na poistenie v nezamestnanosti,
- c) preddavku na daň alebo dane z príjmov fyzických osôb a
- d) ďalších výdavkov vynaložených na dosiahnutie, zabezpečenie a na udržanie príjmov fyzických osôb.⁶⁾

(2) Za príjem podľa tohto zákona sa považujú aj

- a) príjmy oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,⁶⁾ okrem prijatých náhrad škôd, náhrad nemajetkovej ujmy, plnenia z poistenia majetku a plnenia z poistenia zodpovednosti za škodu okrem platieb prijatých ako náhrada za stratu zdaniteľného príjmu,

- b) sumy vreckového pri zahraničných pracovných cestách do výšky 40 % nároku na stravné ustanovené osobitným predpisom,⁷⁾
- c) náhrady niektorých výdavkov zamestnancov do výšky ustanovenej osobitným predpisom,⁸⁾
- d) ďalšie príjmy fyzických osôb podľa osobitných predpisov po odpočítaní dane z príjmu fyzickej osoby.⁹⁾

(3) Z príjmov fyzických osôb, ktoré sú oslobodené od dane z príjmov fyzických osôb podľa osobitného predpisu,¹⁰⁾ sa za príjem podľa tohto zákona nepovažujú príjmy poskytované ako

- a) dávka a príspevky k dávke v hmotnej núdzi a jednorazová dávka v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu,¹¹⁾
- b) peňažné príspevky občanom s ťažkým zdravotným postihnutím na kompenzáciu sociálnych dôsledkov ich ťažkého zdravotného postihnutia podľa osobitného predpisu,¹²⁾
- c) materské podľa osobitného predpisu,¹³⁾
- d) dávky štátnej sociálnej podpory podľa osobitného predpisu,¹⁴⁾
- e) zvýšenie dôchodku pre bezvládnosť,
- f) štipendiá okrem štipendia poskytovaného študentovi v doktorandskom študijnom programe v dennej forme štúdia podľa osobitného predpisu.^{14a)}

(4) Príjem na účely tohto zákona sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci, pritom sa prihliada na príjem za posledných šesť kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti, a prehodnocuje sa každých 12 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci.

(5) Za majetok podľa tohto zákona sa považujú hnutelné veci a nehnuteľnosti, a ak to ich povaha pripúšťa, práva alebo iné majetkové hodnoty okrem majetku, ktorý sa za majetok nepovažuje podľa osobitného predpisu.¹⁵⁾

§ 8

Zrejmá bezúspešnosť sporu

Pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremĺčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu.

§ 9

Predbežná konzultácia

(1) Fyzická osoba, ktorá má záujem o poskytnutie právnej pomoci, sa môže obrátiť na centrum alebo na advokáta zapísaného v zozname advokátov podľa osobitného predpisu,⁴⁾ ktorí jej poskytnú predbežnú konzultáciu v rozsahu nevyhnutnom na účely odseku 2, najviac však jednej hodiny.

(2) Účelom predbežnej konzultácie je najmä

- a) vysvetlenie podmienok na uplatnenie nároku na poskytnutie právnej pomoci,
- b) oboznámenie sa s prípadom a poskytnutie základnej právnej rady,
- c) pomoc pri vyplňaní žiadosti o poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „žiadosť“).

(3) Centrum alebo advokát pri predbežnej konzultácii upozorní fyzickú osobu, ktorá má záujem o poskytnutie právnej pomoci, na možnosť požiadať o predbežné poskytnutie právnej pomoci podľa § 11, ak na základe oboznámenia sa s prípadom zistí, že hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty.

(4) Podmienkou poskytnutia predbežnej konzultácie je zaplatenie poplatku vo výške 4,50 eura.

(5) Poplatok vyberaný centrom je príjmom štátneho rozpočtu. Poplatok vyberaný advokátom je jeho príjmom.

§ 9a

Ak sa právna vec fyzickej osoby, ktorá má záujem o poskytnutie právnej pomoci, týka predmetu činnosti právnickej osoby, ktorej cieľom je ochrana práv podľa osobitného predpisu,^{15a)} centrum vždy podá informáciu o existencii takej právnickej osoby.

§ 10

Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci

(1) Konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci (ďalej len „konanie“) sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosti uvedené v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ na tlačive. Doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze, nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt a rodné číslo. Na výzvu centra žiadateľ doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní; centrum podľa možnosti zabezpečí doklady a iné potrebné údaje, ktorými disponujú štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby povinné poskytovať súčinnosť podľa tohto zákona.

(2) Účastníkom konania je žiadateľ.

(3) Žiadosť sa podáva v kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého alebo prechodného pobytu žiadateľa.

(4) Žiadateľ je povinný uviesť v žiadosti a pri predbežnej konzultácii úplné a pravdivé údaje.

(5) Centrum rozhodne o žiadosti do 30 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, nie je možné podať opravný prostriedok. Ak centrum rozhodne, že nárok na poskytnutie právnej pomoci nepriznáva, možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd, o čom centrum žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

(6) Rozhodnutie, ktorým sa nepriznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu¹⁶⁾ musí obsahovať aj poučenie, že ak odpadnú dôvody nepriznania nároku na poskytnutie právnej pomoci, môže žiadateľ v tej istej veci podať žiadosť opätovne.

(7) Ak v dôsledku neposkytnutia súčinnosti oprávnenej osoby alebo priznania nároku na právnu pomoc na základe nepravdivých alebo neúplných údajov bolo oprávnenej osobe rozhodnutím centra odňaté poskytovanie právnej pomoci alebo ak oprávnená osoba bezdôvodne zavinila zastavenie konania, centrum môže z týchto dôvodov rozhodnutím odmietnuť opätovne priznať nárok na poskytnutie právnej pomoci.

§ 11

Predbežné poskytnutie právnej pomoci

(1) Žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci. O predbežnom poskytnutí právnej

pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

(2) Rozhodnutie o predbežnom poskytnutí právnej pomoci musí obsahovať okrem náležitostí podľa osobitného predpisu¹⁶⁾ aj poučenie žiadateľa o možnosti dodatočného vyúčtovania trov vo výške určenej osobitným predpisom,¹⁷⁾ ak sa po posúdení podmienok na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci zistí, že žiadateľ nespĺňa podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci. Proti tomuto rozhodnutiu nie je možné podať opravný prostriedok.

Poskytovanie právnej pomoci

§ 11a

(1) Ak sa rozhodnutím centra priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci a ak sú splnené podmienky podľa § 5b ods. 4, centrum určí oprávnenej osobe mediátora zo zoznamu mediátorov vedeného ministerstvom.^{17a)} Centrum oprávnenu osobu vyzve na uzavretie dohody o začatí mediácie s určeným mediátorom.

(2) Mediátor je povinný bez zbytočného odkladu písomne informovať centrum o skončení mediácie. Na žiadosť centra je mediátor povinný bez zbytočného odkladu centrum informovať o aktuálnom stave a priebehu mediácie.

(3) Mediátorovi určenému centrom podľa odseku 1 patrí odmena podľa osobitného predpisu;^{17b)} to neplatí, ak je mediátor súčasne zamestnancom centra. O odmene rozhodne centrum podľa tohto zákona.

§ 12

(1) Ak sa fyzickej osobe rozhodnutím centra priznal nárok na poskytnutie právnej pomoci, centrum ju vyzve na uzavretie dohody o poskytovaní právnej pomoci s určeným advokátom alebo centrom a na udelenie plnomocenstva na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci určenému advokátovi alebo centru; súčasťou dohody je aj súhlas oprávnenej osoby s poskytovaním informácií centru podľa odseku 3.

(2) Ak oprávnená osoba neudelí plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi alebo ak udelené plnomocenstvo odvolá, nemá nárok na určenie iného advokáta; to neplatí, ak oprávnená osoba preukáže nečinnosť advokáta alebo jeho vzťah k protistrane.

(3) Advokát je povinný bez zbytočného odkladu písomne informovať centrum o výsledku konania, najmä o podaní riadneho opravného prostriedku alebo mimoriadneho opravného prostriedku; advokát je povinný centrum vždy informovať o skončení zastupovania. Na žiadosť centra je advokát povinný bez zbytočného odkladu centrum informovať o aktuálnom stave konania.

(4) Advokátovi určenému centrom podľa odseku 1 patrí odmena podľa osobitného predpisu;^{5a)} pri úhrade trov právneho zastúpenia sa postupuje podľa § 15.

(5) Ak centrum zastupuje oprávnenu osobu pred súdom (§ 5b ods. 3), patrí mu náhrada výdavkov vrátane odmeny podľa osobitného predpisu;^{5a)} ustanovenie § 15 ods. 1 sa použije primerane.

§ 13**Povinnosti oprávnenej osoby**

(1) Oprávnená osoba je povinná oznámiť centru písomne do ôsmich dní zmeny všetkých skutočností rozhodujúcich pre trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci.

(2) Oprávnená osoba je povinná poskytovať centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť.

(3) Oprávnená osoba je povinná na výzvu centra preukázať skutočnosť preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do ôsmich dní odo dňa doručenia výzvy, ak centrum neurčilo dlhšiu lehotu. Vo výzve musí byť upozornená na následky podľa § 14 a 14a v prípade nepreukázania skutočností na trvanie nároku.

§ 14**Odňatie poskytovania právnej pomoci**

(1) Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci, ak

- a) oprávnená osoba neposkytuje centru, určenému advokátovi alebo mediátorovi potrebnú súčinnosť,
- b) sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zistí, že oprávnená osoba sa nenachádza v materiálnej núdzi; ustanovenie § 6b tým nie je dotknuté,
- c) oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s centrom alebo určeným advokátom dohodu, alebo s určeným mediátorom dohodu o začatí mediácie, alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi a nejde o prípad preukázanej nečinnosti advokáta alebo jeho vzťahu k protistrane,
- d) vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov alebo
- e) oprávnená osoba nevyhoví výzve podľa § 13 ods. 3.

(2) Proti rozhodnutiu o odňatí poskytovania právnej pomoci možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd; o tomto centre oprávnenú osobu náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

§ 14a

Oprávnená osoba je povinná vrátiť centru v plnej výške náklady vynaložené na trovy právneho zastúpenia i náklady podľa § 5c písm. a) a b), ak pri posudzovaní podmienok na poskytnutie právnej pomoci zatajila informácie, ktorých dôsledkom by bolo neposkytnutie právnej pomoci.

§ 15**Návratnosť vynaložených finančných prostriedkov**

(1) Ak súd prizná oprávnenej osobe náhradu trov konania,¹⁸⁾ nemôže oprávnená osoba v rozsahu pohľadávky na náhrade trov právneho zastúpenia s pohľadávkou nakladať; to neplatí vo výške, v ktorej advokátovi oprávnená osoba uhradila finančnú účasť podľa § 6a ods. 4. Advokát je oprávnený túto pohľadávku vymáhať v mene oprávnenej osoby a okamihom jej úspešného vymoženia sa pohľadávka považuje za postúpenú na advokáta; to neplatí vo výške, v ktorej advokátovi oprávnená osoba uhradila finančnú účasť podľa § 6a ods. 4.

(2) Ak oprávnenej osobe nebola priznaná náhrada trov právneho zastúpenia, advokátovi prizná centrum odmenu za právne zastupovanie^{5a)} podľa ustanovení osobitného predpisu.¹⁶⁾ To neplatí, ak advokát právo na náhradu trov konania neuplatnil riadne a včas v konaní pred súdom; v takom prípade advokátovi právo na priznanie odmeny centrom nevznikne.

(3) Ak po právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania, advokát preukáže, že pohľadávku podľa odseku 1 preukázateľne nevymohol od osoby, ktorej bola náhrada týchto trov uložená, je oprávnený požiadať centrum o úhradu odmeny podľa osobitného predpisu^{5a)} zníženej o výšku finančnej účasti podľa § 6a ods. 4; úhradou odmeny zaniká povinnosť oprávnenej osoby a právo advokáta podľa odseku 1. Advokát je v tomto prípade povinný predložiť centru kópiu rozhodnutia súdu.

§ 16

Cezhraničné spory

Na určenie, či ide o cezhraničný spor, je rozhodujúci stav ku dňu, keď bola podaná žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore.

Poskytnutie právnej pomoci v cezhraničných sporoch, keď príslušným súdom je súd Slovenskej republiky

§ 17

(1) Ak je príslušným súdom súd Slovenskej republiky, má fyzická osoba právo na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničných sporoch, ak

- a) má bydlisko alebo obvyklý pobyt na území iného členského štátu ako Slovenskej republiky,¹⁹⁾
- b) podala centru sama alebo prostredníctvom Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže alebo príslušného orgánu členského štátu žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore,
- c) preukáže, že by jej príjmové a majetkové pomery odôvodňovali priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci v Slovenskej republike, ak by tu mala trvalý alebo prechodný pobyt, alebo že spĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v členskom štáte, na ktorého území má bydlisko alebo obvyklý pobyt,
- d) žiadosť o poskytnutie právnej pomoci nie je zjavne neopodstatnená, najmä ak nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu podľa § 8,
- e) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy⁶⁾ okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch.

(2) Právna pomoc podľa tohto zákona sa poskytuje aj vtedy, ak fyzická osoba požaduje uznanie alebo výkon rozhodnutia, ktoré bolo vydané v konaní v inom členskom štáte ako Slovenskej republike, v rámci ktorého jej bola poskytnutá právna pomoc ustanovená právom tohto členského štátu.

(3) Právna pomoc podľa tohto zákona sa neposkytuje, ak o uznanie alebo výkon cudzieho rozhodnutia o výživnom alebo o výkon rozhodnutia slovenského súdu o výživnom požiadala fyzická osoba mladšia ako 21 rokov prostredníctvom Centra pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže.

§ 18

(1) Konanie sa začína podaním písomnej žiadosti doloženej dokladmi preukazujúcimi skutočnosťami uvedenými v žiadosti, ktorú podáva žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci v

cezhraničnom spore na tlačive. Doklady preukazujúce príjmové a majetkové pomery podľa § 17 ods. 1 písm. c) nesmú byť staršie ako tri mesiace. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho bydlisko alebo obvyklý pobyt, dátum narodenia alebo rodné číslo, ak je pridelené. Na výzvu centra žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore doplní v primeranej lehote určenej centrom ďalšie údaje a doklady týkajúce sa skutočností rozhodujúcich na posúdenie nároku na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore, ktorá nesmie byť kratšia ako desať dní.

(2) Účastníkom konania je žiadateľ o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore.

(3) Žiadosť sa podáva centru.

(4) Centrum rozhodne o žiadosti v lehote do 60 dní od doručenia žiadosti, ktorá spĺňa náležitosti podľa odseku 1, alebo od postúpenia žiadosti príslušným orgánom členského štátu; túto lehotu nemožno predĺžiť. Proti rozhodnutiu možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd; o tomto centre žiadateľa náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

(5) V rozhodnutí, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore, centrum určí aj formu poskytnutia právnej pomoci.

§ 19

V cezhraničných sporoch týkajúcich sa vyživovacej povinnosti fyzickej osoby mladšej ako 21 rokov, ktorá je žiadateľom o právnu pomoc podľa tohto zákona, vrátane určovania rodičovstva, s ktorým je konanie o určenie výživného spojené, sa právna pomoc podľa tohto zákona poskytuje iba vtedy, ak žiadateľovi neposkytuje právnu pomoc Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže alebo ak žiadateľ nemôže konať pred súdom bez právnej pomoci. Splnenie podmienok podľa § 17 ods. 1 písm. c) až e) sa v tomto prípade neskúma.

§ 20

(1) Centrum rozhodne, že zahraničná oprávnená osoba je povinná nahradiť centru celkom alebo sčasti náklady, ktoré boli za ňu na doteraz poskytnutú právnu pomoc vynaložené, ak zistí, že

- a) v čase podania žiadosti o poskytnutie právnej pomoci nebola splnená podmienka na jej poskytnutie podľa § 17 ods. 1 písm. c), pretože v žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore zahraničná oprávnená osoba uviedla neúplné alebo nepravdivé údaje, alebo
- b) príjmové a majetkové pomery zahraničnej oprávnenej osoby sa podstatne zmenili, najmä v dôsledku úspechu v tomto cezhraničnom spore.

(2) Proti rozhodnutiu možno v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia podať prostredníctvom centra odvolanie na príslušný krajský súd; o tomto centre zahraničnú oprávnenú osobu náležite poučí v odôvodnení rozhodnutia.

(3) Rozhodnutím centra podľa odseku 1 zaniká povinnosť centra platiť náklady na právnu pomoc poskytnutú zahraničnej oprávnenej osobe.

(4) O povinnosti nahradiť náklady podľa odseku 1 možno rozhodnúť najneskôr do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti posledného rozhodnutia v tomto cezhraničnom spore.

(5) Zahraničná oprávnená osoba je povinná centru bez zbytočného odkladu oznámiť skutočnosť podľa odseku 1.

(6) Náhradu nákladov, ktoré je zahraničná oprávnená osoba povinná nahradiť centru, je možné dohodnúť aj v splátkach.

(7) Ustanovenie odseku 1 sa nepoužije, ak náklady na právnu pomoc poskytnutú zahraničnej oprávnenej osobe, ktoré boli vynaložené centrom, boli alebo majú byť advokátovi alebo centru uhradené z náhrady trov konania priznanej podľa § 21.

§ 21

Ak tento zákon v § 16 až 20 neustanovuje inak, na poskytovanie právnej pomoci zahraničnej oprávnenej osobe sa primerane použijú ustanovenia o poskytovaní právnej pomoci vo vnútroštátnych sporoch.

Poskytnutie právnej pomoci v cezhraničných sporoch, keď príslušným súdom je súd iného členského štátu ako Slovenskej republiky

§ 22

Ak je príslušným súdom súd iného členského štátu ako Slovenskej republiky, právnu pomoc v cezhraničnom spore tuzemským oprávneným osobám zabezpečuje centrum spôsobom a za podmienok uvedených v § 23.

§ 23

(1) Centrum je povinné

- a) prijímať žiadosti tuzemských oprávnených osôb o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore,
- b) postupovať žiadosti tuzemských oprávnených osôb o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore do 15 dní odo dňa, keď mu žiadosť bola doručená, prípadne odo dňa, keď boli podľa odseku 2 odstránené jej vady, príslušnému orgánu členského štátu,
- c) potvrdzovať tuzemským oprávneným osobám, že ich žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore bola postúpená príslušnému orgánu členského štátu,
- d) poskytovať právnu pomoc v rozsahu podľa § 5b, ak je to potrebné.

(2) Centrum je povinné poskytnúť tuzemskej oprávnenej osobe potrebnú súčinnosť na to, aby žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore spĺňala všetky náležitosti ustanovené právom príslušného členského štátu; centrum na tento účel najmä poučí tuzemskú oprávnenú osobu o tom, akým spôsobom a v akej lehote má vady žiadosti odstrániť, a ak je to potrebné, na svoje náklady zabezpečí preklad žiadosti a dokladov, ktoré k nej musia byť priložené, do úradného jazyka príslušného členského štátu.

(3) Tuzemská oprávnená osoba je povinná centru súčasne s podaním žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore oznámiť, či požiadala o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore priamo príslušný orgán iného členského štátu, ktorý bude o žiadosti rozhodovať v súlade s právom tohto členského štátu.

§ 24

(1) Centrum môže rozhodnúť, že tuzemská oprávnená osoba je povinná nahradiť centru celkom alebo sčasti náklady na preklad žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore alebo dokumentov, ktoré k nej musia byť priložené, podľa § 23 ods. 2, ak bola žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore príslušným orgánom iného členského štátu zamietnutá

alebo príslušný orgán členského štátu rozhodol, že tuzemská oprávnená osoba je povinná celkom alebo sčasti nahradiť náklady, ktoré boli za ňu na doteraz poskytnutú právnu pomoc vynaložené.

(2) O povinnosti nahradiť náklady podľa odseku 1 možno rozhodnúť najneskôr do troch rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia príslušného orgánu iného členského štátu.

Právna pomoc v azylových veciach

§ 24a

Fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci, ak

- a) požiadala o poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci,
- b) nemá svojho zástupcu na konanie, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona,
- c) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len "ministerstvo vnútra,") vydalo rozhodnutie
 1. o neudelení azylu,
 2. o odňatí azylu,
 3. o nepredĺžení doplnkovej ochrany,
 4. o zrušení doplnkovej ochrany,
 5. ktorým bola žiadosť o udelenie azylu zamietnutá ako zjavne neopodstatnená,
 6. ktorým bola žiadosť o udelenie azylu zamietnutá ako neprípustná alebo
 7. ktorým bolo konanie o azyle zastavené z dôvodu, že už bolo o žiadosti skôr rozhodnuté a skutkový stav sa podstatne nezmenil,^{19a)}
 8. o odovzdaní do iného štátu,
- d) sa nachádza v stave materiálnej núdze.

§ 24b

(1) Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci žiadateľ podáva v centre alebo na ministerstve vnútra počas pohovoru v konaní o azyle alebo v konaní o odovzdaní do iného štátu. Ak bola žiadosť podaná na ministerstve vnútra, ministerstvo vnútra žiadosť bezodkladne doručí centru spolu s rozhodnutím podľa § 24a písm. c). Ak nejde o rozhodnutie podľa § 24a písm. c), ministerstvo vnútra oznámi fyzickej osobe v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie, že toto rozhodnutie nezakladá právo na poskytnutie právnej pomoci; v takom prípade ministerstvo vnútra centru žiadosť nedoručuje. Ak bola žiadosť podaná v centre, centrum o tom bezodkladne informuje ministerstvo vnútra.

(2) Zo žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci musí byť zrejmé, komu je určená, kto ju podáva, čo sa sleduje, a musí byť podpísaná a datovaná. Ďalej žiadosť musí obsahovať číslo azylového spisu, adresu, kam je možné žiadateľovi doručovať písomnosti, čestné vyhlásenie o tom, že žiadateľ nemá svojho právneho zástupcu podľa § 24a písm. b), a plnomocenstvo pre centrum na zastupovanie v príslušnom konaní. Plnomocenstvo sa vzťahuje aj na advokáta, ak ho centrum určí na zastupovanie. Ak žiadateľ požiadava o poskytnutie právnej pomoci po doručení rozhodnutia podľa § 24a písm. c), musí toto rozhodnutie alebo jeho kópiu priložiť k žiadosti.

(3) Centrum vykoná neodkladné úkony právnej pomoci, najmä podá opravný prostriedok, a to aj v prípade, ak žiadosť nie je úplná. Všetky úkony centra sa považujú za úkony žiadateľa. Ak je žiadosť neúplná, centrum vyzve žiadateľa na jej doplnenie v primeranej lehote. Ak žiadateľ žiadosť nedoplní v určenej lehote, zastúpenie centrom alebo centrom určeným advokátom zaniká; centrum o tom upovedomí žiadateľa na adrese, ktorú uviedol v žiadosti.

(4) Podmienku podľa § 24a písm. d) centrum skúma iba v prípade, ak fyzická osoba mala bezprostredne pred vydaním rozhodnutia podľa § 24a písm. c) na území Slovenskej republiky povolený pobyt.

(5) Ak si žiadateľ po podaní žiadosti o právnu pomoc zvolí svojho právneho zástupcu na konanie, v ktorom požiadal o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona, považuje sa to za späťvzatie žiadosti.

(6) Ak bol žiadateľ z územia Slovenskej republiky vyhostený, centrum je oprávnené vziať podaný opravný prostriedok späť.

(7) Centrum zasiela žiadateľovi písomnosti v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie.

(8) Poskytovanie právnej pomoci podľa odseku 3 trvá aj po zrušení rozhodnutia podľa § 24a písm. c).

§ 24c

Právna pomoc v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny a v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu

(1) Fyzická osoba má právo na poskytnutie právnej pomoci v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu, ak

- a) je štátnym príslušníkom tretej krajiny^{19b)} alebo žiadateľom o udelenie azylu na území Slovenskej republiky,^{19b)}
- b) požiadala o poskytnutie právnej pomoci,
- c) nemá svojho zvoleného zástupcu na konanie, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona,
- d) sa nachádza v stave materiálnej núdze,
- e) policajný útvar Úradu hraničnej a cudzineckej polície (ďalej len „policajný útvar“) vydal rozhodnutie o administratívnom vyhostení, rozhodnutie o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo rozhodnutie o zaistení žiadateľa o udelenie azylu.

(2) Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu žiadateľ podáva v centre, na policajnom útvere, kde je štátny príslušník tretej krajiny predvedený, alebo v zariadení,^{19c)} kde je štátny príslušník tretej krajiny alebo žiadateľ o udelenie azylu zaistený. Ak bola žiadosť podaná na policajnom útvere alebo v zariadení, policajný útvar alebo zariadenie sú povinné žiadosť bezodkladne doručiť centru spolu s rozhodnutím podľa odseku 1 písm. e). Ak nie je splnená podmienka podľa odseku 1 písm. e), policajný útvar alebo zariadenie oznámi fyzickej osobe v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie, že toto rozhodnutie nezakladá právo na poskytnutie právnej pomoci; v takom prípade policajný útvar alebo zariadenie centru žiadosť nedoručuje. Ak bola žiadosť podaná v centre, centrum o tom bezodkladne informuje príslušný policajný útvar, ktorý vydal rozhodnutie podľa odseku 1 písm. e); ak je štátny príslušník tretej krajiny alebo žiadateľ o udelenie azylu zaistený, informuje aj zariadenie, v ktorom je umiestnený.

(3) Zo žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu musí byť zrejmé, komu je určená, kto ju podáva, čo sa sleduje, a musí byť podpísaná a datovaná. Ďalej žiadosť musí obsahovať číslo spisu konania podľa prvej vety adresu, kam je žiadateľovi možné doručovať písomnosti, čestné vyhlásenie o tom, že žiadateľ nemá svojho právneho zástupcu podľa odseku 1 písm. c) a plnomocenstvo na zastupovanie v konaní. Ak žiadateľ požiada o

poskytnutie právnej pomoci po doručení rozhodnutia podľa odseku 1 písm. e), musí toto rozhodnutie alebo jeho kópiu priložiť k žiadosti.

(4) Centrum vykoná neodkladné úkony právnej pomoci, najmä podá opravný prostriedok, a to aj v prípade, ak žiadosť nie je úplná. Všetky úkony centra sa považujú za úkony žiadateľa. Ak je žiadosť neúplná, centrum vyzve žiadateľa na jej doplnenie v primeranej lehote. Ak žiadateľ žiadosť nedoplní v určenej lehote, zastúpenie centrom alebo centrom určeným advokátom zaniká; centrum o tom upovedomí žiadateľa na adrese, ktorú uviedol v žiadosti.

(5) Podmienku podľa odseku 1 písm. d) centrum skúma iba v prípade, ak fyzická osoba mala bezprostredne pred vydaním rozhodnutia podľa odseku 1 písm. e) na území Slovenskej republiky povolený pobyt.

(6) Zvolenie svojho právneho zástupcu na konanie, v ktorom žiadateľ požiadal o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona, sa považuje za späťvzatie žiadosti.

(7) Ak bol žiadateľ z územia Slovenskej republiky vyhostený, advokát alebo centrum sú oprávnení vziať podaný opravný prostriedok späť.

(8) Poskytovanie právnej pomoci v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu trvá aj po zrušení rozhodnutia podľa odseku 1 písm. e).

(9) Písomnosti sa zasielajú žiadateľovi v jazyku, o ktorom sa predpokladá, že mu rozumie.

§ 24d

Ak nie je v § 24a až 24c ustanovené inak, na poskytovanie právnej pomoci v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny alebo v konaní o zaistení žiadateľa o udelenie azylu sa primerane použijú ustanovenia tohto zákona.

§ 24e

(1) Ak účastníkovi konania vznikol nárok na náhradu trov konania a súd nerozhodol o nároku na náhradu trov právneho zastúpenia advokáta ustanoveného súdom podľa § 30 Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom do 31. decembra 2009 a s nárokom odkázal advokáta na centrum alebo ak o tomto súd nerozhodoval vôbec, napriek tomu, že si advokát nárok na náhradu trov právneho zastúpenia riadne a včas uplatnil, rozhodne o nárokoch advokáta podľa druhej časti druhej hlavy vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov centrum.

(2) Ak advokátovi v prípadoch podľa odseku 1 vznikol nárok na náhradu trov konania za jednotlivé úkony právnej služby podľa osobitného predpisu,¹⁷⁾ prizná advokátovi centrum náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu úkonov právnej služby potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý nemal vo veci úspech.

(3) O nárokoch podľa odseku 1 rozhodne centrum na základe písomnej žiadosti advokáta a vyúčtovania trov právneho zastúpenia predloženého súdu advokátom. Vyúčtovanie trov právneho zastúpenia spolu s potrebnou súčinnosťou poskytne centru súd, ktorý vo veci rozhodoval.

Právna pomoc súvisiaca s oznamovaním protispoločenskej činnosti**§ 24f**

(1) Oznamovateľ protispoločenskej činnosti má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak požiadal o poskytnutie právnej pomoci a nemá svojho zástupcu na konanie, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona.

(2) Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 sa podáva v kancelárii centra. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt, rodné číslo a doklad o tom, že ide o oznamovateľa protispoločenskej činnosti.

(3) Ak nie je v odsekoch 1 a 2 uvedené inak, na poskytovanie právnej pomoci oznamovateľovi protispoločenskej činnosti sa primerane vzťahujú ostatné ustanovenia tohto zákona okrem posudzovania materiálnej núdze a finančnej spoluúčasti.

§ 24g

(1) Osoba, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, 1aab) má právo na poskytnutie právnej pomoci, ak požiadala o poskytnutie právnej pomoci a nemá svojho zástupcu na konanie, v ktorom žiada o poskytnutie právnej pomoci podľa tohto zákona.

(2) Žiadosť o poskytnutie právnej pomoci podľa odseku 1 sa podáva v kancelárii centra. Žiadosť musí obsahovať meno a priezvisko žiadateľa, jeho trvalý alebo prechodný pobyt, rodné číslo a doklad o tom, že voči nemu bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu. 1aab)

(3) Ak nie je v odsekoch 1 a 2 uvedené inak, na poskytovanie právnej pomoci osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu, 1aab) sa primerane vzťahujú ostatné ustanovenia tohto zákona okrem posudzovania materiálnej núdze a finančnej spoluúčasti.

§ 25**Spoločné ustanovenia**

(1) Na konanie o nároku na poskytnutie právnej pomoci a o súvisiacich nárokoch podľa tohto zákona sa vzťahuje všeobecný predpis o správnom konaní.¹⁶⁾

(2) Štátne orgány, obce, notári a iné právnické osoby a fyzické osoby, ktoré z úradnej moci alebo vzhľadom na predmet svojej činnosti vedú evidenciu osôb a majetku, sú povinné oznámiť centru na jeho písomnú žiadosť bezodplatne údaje potrebné na účely rozhodovania podľa tohto zákona.

(3) Poistovne sú povinné oznámiť centru na jeho písomnú žiadosť bezodplatne výplaty poistných plnení z poistenia osôb s výnimkou poistenia pre prípad úrazu žiadateľa o poskytnutie právnej pomoci.

(4) Iné právnické osoby alebo fyzické osoby, ktoré majú údaje, listiny a iné veci, ktoré sú potrebné na účely rozhodovania podľa tohto zákona, ak to možno od nich požadovať, sú povinné centru na jeho písomnú žiadosť bezodplatne poskytnúť údaje, vydať listiny a veci. Centrum je povinné riadne zabezpečiť ochranu údajov, listín a iných vecí pred zničením, stratou, poškodením a zneužitím a bezodkladne ich vrátiť osobám, ktoré ich poskytli, ak už nie sú potrebné na účely rozhodovania podľa tohto zákona.

(5) Osoby podľa odsekov 2 až 4 sú povinné poskytnúť centru súčinnosť bez zbytočného odkladu.

(6) Pri žiadostiach o poskytnutie právnej pomoci vo veciach vyživovacej povinnosti centrum a Centrum pre medzinárodnoprávnu ochranu detí a mládeže spolupracujú, najmä výmenou informácií.

§ 25a

Prechodné ustanovenie k úpravám účinným od 1. januára 2010

Na konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci začaté pred 1. januárom 2010 a právoplatne neukončené do 31. decembra 2009 sa použijú ustanovenia účinné od 1. januára 2010.

§ 25b

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2012

(1) Predseda Slovenskej advokátskej komory, minister práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky a verejný ochranca práv navrhnu členov rady podľa § 5a ods. 2 najneskôr do 28. februára 2012.

(2) Konania o nároku na poskytnutie právnej pomoci začaté pred účinnosťou tohto zákona sa dokončia podľa predpisov účinných od 1. januára 2012.

(3) Ak bolo centrum ustanovené za zástupcu súdom, postupuje sa pri prehodnocovaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa predpisov účinných od 1. januára 2012.

§ 25c

Prechodné ustanovenia k úpravám účinným od 1. januára 2014

Konania začaté pred 1. januárom 2014 a právoplatne neukončené do 31. decembra 2013 sa dokončia podľa ustanovení účinných do 31. decembra 2013.

§ 26

Splnomocňovacie ustanovenie

Všeobecne záväzný právny predpis, ktorý vydá ministerstvo, ustanoví

- a) vzor žiadosti o poskytnutie právnej pomoci podľa § 10 ods. 1 a zoznam dokladov preukazujúcich skutočností uvedené v žiadosti,
- b) vzor žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore podľa § 18 ods. 1 a zoznam dokladov preukazujúcich skutočností uvedené v tejto žiadosti a
- c) vzor pre postúpenie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore podľa § 23 ods. 1 písm. b),
- d) vzor žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v azylovej veci podľa § 24b ods. 1,
- e) vzor žiadosti o poskytnutie právnej pomoci podľa § 24c ods. 2.
- f) vzor žiadosti o poskytnutie právnej pomoci súvisiacej s oznamovaním protispoločenskej činnosti podľa § 24f ods. 2 a § 24g ods. 2.

§ 27

Záverečné ustanovenie

Týmto zákonom sa preberajú právne záväzné akty Európskej únie uvedené v prílohe.

Čl. II

Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z. sa mení a dopĺňa takto:

1. V § 12 sa za odsek 4 vkladá nový odsek 5, ktorý znie:

„(5) Prokuristom alebo splnomocneným zástupcom verejnej obchodnej spoločnosti, komanditnej spoločnosti alebo spoločnosti s ručením obmedzeným môže byť iba advokát, ak tento zákon neustanovuje inak.“.

Doterajší odsek 5 sa označuje ako odsek 6.

2. V § 24 sa za odsek 2 vkladá nový odsek 3, ktorý znie:

„(3) Odmena advokáta sa určuje na základe dohody medzi advokátom a klientom; ak nedôjde k dohode, patrí advokátovi tarifná odmena.“.

Doterajšie odseky 3 a 4 sa označujú ako odseky 4 a 5.

3. V § 25 sa za slovo „ustanovený“ vkladajú slová „alebo určený“.

4. V § 68 odsek 2 znie:

„(2) Konferencia je uznášaniaschopná s počtom prítomných advokátov. Na platnosť rozhodnutia konferencie advokátov je potrebný súhlas nadpolovičnej väčšiny advokátov prítomných pri rozhodovaní. Pri voľbe členov a náhradníkov orgánov Komory rozhoduje počet hlasov, ktoré jednotlivým kandidátom odovzdali prítomní advokáti.“.

5. V § 68 sa vypúšťajú odseky 3 a 4.

6. Doterajší text § 87 sa označuje ako odsek 1 a dopĺňa sa odsekom 2, ktorý znie:

„(2) Komora vedie zoznam advokátov, ktorých môže Centrum právnej pomoci²³⁾ určiť na poskytovanie právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi. Komora zapíše alebo vyčiarkne advokáta z tohto zoznamu na jeho žiadosť. Komora zasiela pravidelne tento zoznam ministerstvu a Centru právnej pomoci.“.

Poznámka pod čiarou k odkazu 23 znie:

„23) Zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 8/2005 Z. z.“.

Čl. III

Tento zákon nadobúda účinnosť 1. januára 2006.

Ivan Gašparovič v. r.

Pavol Hrušovský v. r.

Mikuláš Dzurinda v. r.

**Príloha k zákonu č. 327
2005 Z. z.****ZOZNAM PREBERANÝCH PRÁVNE ZÁVÄZNÝCH AKTOV EURÓPSKEJ ÚNIE**

1. Smernica Rady č. 2003/8/ES z 27. januára 2003 o zlepšení prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch ustanovením minimálnych spoločných pravidiel týkajúcich sa právnej pomoci pri takýchto sporoch (Ú. v. ES L 26, 31. 1. 2003).
2. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES zo 16. decembra 2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnene zdržiavajú na ich území (Ú. v. EÚ L 348, 24. 12. 2008).
3. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L180, 29. 6. 2013).
4. Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2013/33/EÚ z 26. júna 2013, ktorou sa stanovujú normy pre prijímanie žiadateľov o medzinárodnú ochranu (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L180, 29. 6. 2013).

- 1) § 77 až 100 zákona č. 404/2011 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 1a) § 54 zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom.
- 1aa) Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov.
- § 74 zákona č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 1aaa) § 3 písm. b) a c) zákona č. 583/2008 Z. z. o prevencii kriminality a inej protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 1aab) § 13 zákona č. 307/2014 Z. z. o niektorých opatreniach súvisiacich s oznamovaním protispoločenskej činnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 1ab) Zákon č. 420/2004 Z. z. o mediácii a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 1b) § 2 písm. h) zákona č. 480/2002 Z. z. o azyle a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 1c) § 2 písm. i) zákona č. 480/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 1d) § 13a a 13b zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 692/2006 Z. z.
- 1da) § 46a zákona č. 480/2002 Z. z. v znení zákona č. 495/2013 Z. z.
- 1e) Zákon č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 2) § 2 zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 372/2004 Z. z.
- 2a) § 3 zákona č. 601/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 3) § 21 ods. 5 písm. a) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
- 4) § 87 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. v znení zákona č. 332/2011 Z. z.
- 4a) Napríklad § 241 ods. 1, § 250a Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov, § 20 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona č. 124/2002 Z. z.
- 4b) Zákon č. 420/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 5) Zákon č. 663/2007 Z. z. o minimálnej mzde v znení neskorších predpisov.
- 5a) § 14a a 14b vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.
- 5b) § 2 ods. 1 písm. c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 337/2011 Z. z. o odmene mediátora za výkon mediácie v súvislosti s poskytovaním právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi.
- 6) Zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- 7) § 13 a 14 zákona č. 283/2002 Z. z. o cestovných náhradách v znení zákona č. 81/2005 Z. z.
- 8) Zákon č. 283/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 9) § 3 zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov.
- 10) § 9 zákona č. 595/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 11) § 10 až 16 zákona č. 599/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 12) Zákon č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

- 13) Zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov.
- 14) Zákon č. 571/2009 Z. z. o rodičovskom príspevku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 14a) § 54 ods. 18 zákona č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
- 15) § 8 zákona č. 599/2003 Z. z.
- 15a) Napríklad Obchodný zákonník, zákon č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov, zákon č. 305/2005 Z. z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 397/2008 Z. z.
- 16) Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.
- 17) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.
- 17a) § 8 ods. 10 zákona č. 420/2004 Z. z. v znení zákona č. 141/2010 Z. z.
- 17b) Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 337/2011 Z. z.
- 18) § 142 až 151a Občianskeho súdneho poriadku.
- 18a) § 14a až 14f vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov.
- 19) Čl. 59 nariadenia Rady (ES) č. 44/2001 z 22. decembra 2000 o súdnej právomoci, uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach (Ú. v. ES L 012, 16. 1. 2001).
- 19a) § 19 ods. 1 písm. i) zákona č. 480/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.
- 19b) § 2 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z. z.
- 19c) § 88 ods. 5 zákona č. 404/2011 Z. z.
- 20) Občiansky súdny poriadok.

